

Zašto nam treba više bihevioralnih pristupa fokusiranih na očeve

Većina intervencija za uključivanje očeva u brigu o djeci koristi osnovne metode i ima slab odaziv, ali postoje primjeri koji pokazuju kreativne i efikasnije pristupe.

U posljednjih nekoliko desetljeća, globalno, ali i u različitim sektorima, došlo je do sve većeg prepoznavanja važnosti usmjeravanja na ponašanja muških staratelja i uključivanja muškaraca u njegovanje intervencija brige o maloj djeci. *Očevi mogu promovirati zdrav razvoj svoje male djece kroz ponašanja koja podržavaju brigu koja uključuje responzivnu interakciju s djecom – kao što su igra, hranjenje i nenasilna disciplina – i pozitivne odnose sa svojim partnerima (Cabrer et al., 2018).* Međutim, velika većina intervencija u ranom djetinjstvu fokusira se samo na majke (Panter-Brick et al., 2014). Malo je dostupnih dokaza o tome kako najbolje osmisliti i sprovesti intervencije koje bi se odnosile na uključivanje i pružanje podrške muškim starateljima.

Mnogi faktori utiču na to koliko su očevi uključeni u podizanje male djece. To uključuje njihovu svijest o pitanjima vezanim za *brigu o djeci, zadovoljstvo u braku, mentalno zdravlje, socio-ekonomski status i rodne stavove (Jeong et al., 2018).* U različitim kulturnim kontekstima društvene

norme mijenjaju se, više je muškaraca koji žive zajedno sa svojim partnerom i djecom, a očinski angažman u brizi o djeci je prihvaćen više nego ikada prije (**Kato-Wallace et al., 2014; Martin & Zulaika, 2016**). Ovo naglašava trenutni potencijal za uključivanje muškaraca na globalnom nivou u intervencije njege.

Moj tim na Univerzitetu Harvard sistematski je pregledao socijalne i bihevioralne intervencije koje angažiraju muške staratelje u poboljšanju brige o djeci od rođenja do 5 godina u zemljama s niskim i srednjim prihodima. Cilj nam je bio da identificiramo efikasne pristupe, prepreke i one koji omogućavaju angažiranje muških staratelja te da otkrijemo nedostatke u dokazima za buduća istraživanja. Dok su naši ukupni nalazi trenutno pod recenzijom negdje drugo radi objave[1], no ukratko, otkrili smo 33 intervencije koje su zadovoljile naše kriterije za uključivanje. Većina je pozvala očeve da zajedno sa svojim partnerima učestvuju u programima u zajednici koji su se prvenstveno fokusirali na ishranu i zdravlje djece.

Naš pregled je otkrio da je većina od 33 intervencije koristila samo nekoliko osnovnih tehnika promjene ponašanja s očevima – *uglavnom savjetovanje ili razmjenu informacija* – i da su one bile ograničene djelotvornosti, dijelom zbog tipično niske stope pohađanja takvih programa među očevima. Međutim, identificirali smo pregršt vrijednih primjera iz stvarnog svijeta, od kojih dva ističemo u nastavku – koji su kreativno koristili niz tehnika promjene ponašanja kako bi uključili i podržali muške staratelje.

Pozitivni primjeri iz Ugande i Vijetnama

U sjevernoj Ugandi sprovedena je inicijativa **REAL Fathers**. *To je mentorski program od 12 sesija osmišljen da smanji maltretiranje djece i nasilje među intimnim partnerima koji su implementirali očevi mentori volonteri* (**Ashburn et al., 2017**). Program je kombinirao individualne sastanke i vršnjačke grupne sesije kako bi se izgradile društvene interakcije i podrška među muškarcima.[2] Daljnja podrška porodice potaknuta je uključivanjem ženskih partnera u dvije individualne sesije i jednu grupnu sesiju zajedno s očevima.

Tokom sesija, mentori su demonstrirali strategije za izbjegavanje nasilja, poput sistema „*žutih kartona*“ za pauziranje diskusije s partnerom kada izgleda da će eskalirati u nasilje. Parovi su prakticirali ovaj sistem tokom mentorskih sesija. Na kraju svake sesije, očevi su stjecali nove vještine koje su trebali uvježbati kao domaći zadatak, a o svom napretku su razgovarali na sljedećoj sesiji.

Inicijativa je, također, koristila štampane medije za širenje poruka. Poster koji pokazuje učešće muškaraca u roditeljstvu bili su izloženi na lokacijama u zajednici koje posjećuju mladi očevi. Program je kulminirao događajem „proslave zajednice“ s partnericama i porodicama očeva učesnika, na kojem su očevi postavili ciljeve za primjenu naučenih lekcija i održavanje ponašanja nakon programa.

Druga intervencija, u *Vijetnamu*, obučila je zdravstvene radnike da održavaju savjetodavne sesije s grupama očeva u zdravstvenim centrima i da obavljaju kućne posjete tokom prvih nekoliko mjeseci nakon rođenja.

[3] Zdravstveni radnici savjetovali su očeve kako da se uključe u interakciju sa svojom bebom, podržavaju svoje partnerke da doje i rade sa svojim partnerima kao dio roditeljskog tima (**Rempel et al., 2017**).

Zdravstveni radnici su očevima pokazali kako da obrate pažnju na svoje bebe, razgovaraju s njima, prepoznaju njihove znakove i uključe se u aktivnosti poput promjene pelena. Očevi su dobili kalendar s prijedlozima kako da komuniciraju sa svojim bebama tokom različitih razvojnih perioda. Plakati u zajednici dijelili su poruke o važnosti uključivanja oca u brigu o djeci, a svake sedmice desetominutni prijenos preko zvučnika na otvorenom poticao je očeve da se uključe.

Putem Facebook grupe organizirani su „*Klubovi očeva*“ koji su se redovno održavali u zajednici, pozivajući ne samo očeve već i lidere zajednice da razgovaraju o izazovima i uspjesima i pružaju međusobnu podršku. Program je kulminirao u „*Takmičenjima očeva*“, gdje su muškarci javno demonstrirali roditeljske vještine koje su naučili široj zajednici.

Dvije mogućnosti za buduća istraživanja

Pored ovih odabranih ohrabrujućih primjera, naš pregled otkrio je dvije posebne strategije koje su se rijetko koristile kod očeva i koje zaslužuju daljnje istraživanje njihove djelotvornosti. Prvi je pružanje mogućnosti očevima da komuniciraju s djecom tokom sesija dok slušaju obuku i uživo primaju povratne informacije od facilitatora o njihovim interakcijama – pristup koji se pokazao djelotvornim na majkama (**Aboud & Yousafzai, 2015**). Upotreba tekstualnih ili videoporuka još je jedan nedovoljno korišten pristup koji je ranije pokazao djelotvornost kada se koristio s majkama (Obasola et al., 2015). Uključivanje tehnologije može imati jedinstven potencijal za dopiranje do očeva s obzirom na izazove ličnog prisustva s kojima se obično susreću programi angažmana muškaraca. Sve više se prepoznaje važnost uključivanja muškaraca u intervencije njege (Plan International i Promundo, 2021; Svjetska zdravstvena organizacija, 2015). Nadamo se da će dizajneri ovih intervencija sve više inkorporirati i usavršavati strategije promjene ponašanja kako bi maksimizirali interesiranje i angažman muškaraca te utjeceje na brigu o djeci i porodici.

Reference

Aboud, F. E., & Yousafzai, A. K. (2015). Global health and development in early childhood. *Annual review of psychology*, 66(1), 433–457. <https://doi.org/10.1146/annurev-psych-010814-015128>
Ashburn, K., Kerner, B., Ojamuge, D., & Lundgren, R. (2017). Evaluation of the Responsible, Engaged, and Loving (REAL) Fathers Initiative on physical child punishment and intimate partner violence in Northern Uganda. *Prevention Science*, 18(7), 854–864. [https://doi.org/10.1007/s11121-016-0713-](https://doi.org/10.1007/s11121-016-0713-9)

<https://doi.org/10.1007/s11121-016-0713-9>

Cabrera, N. J., Volling, B. L., & Barr, R. (2018). Fathers are parents, too! Widening the lens on parenting for children's development. *Child development perspectives*, 12(3), 152–157. <https://doi.org/10.1111/cdep.12275>

Jeong, J., Siyal, S., Fink, G., McCoy, D. C., & Yousafzai, A. K. (2018). "His mind will work better with both of us": A qualitative study on fathers' roles and coparenting of young children in rural Pakistan. *BMC public health*, 18(1), 1274. <https://doi.org/10.1186/s12889-018-6143-9>

Kato-Wallace, J., Barker, G., Eads, M., & Levto, R. (2014). Global pathways to men's caregiving: Mixed methods findings from the International Men and Gender Equality Survey and the Men Who Care study. *Global public health*, 9(6), 706–722.

Martin, F. S., & Zulaika, G. (2016). Who cares for children? A descriptive study of care-related data available through global household surveys and how these could be better mined to inform policies and services to strengthen family care. *Global social welfare*, 3(2), 51–74. <https://doi.org/10.1007/s40609-016-0060-6>

Obasola, O. I., Mabawonku, I., & Lagunju, I. (2015). A review of e-health interventions for maternal and child health in sub-Saharan Africa. *Maternal child health journal*, 19(8), 1813–1824. <https://doi.org/10.1007/s10995-015-1695-0>

Panther-Brick, C., Burgess, A., Eggerman, M., McAllister, F., Pruett, K., & Leckman, J. F. (2014). Practitioner review: Engaging fathers – Recommendations for a game change in parenting interventions based on a systematic review of the global evidence. *Journal of child psychology and psychiatry*, 55(11), 1187–1212. <https://doi.org/10.1111/jcpp.12280>

Plan International, & Promundo. (2021). Promoting men's engagement in early childhood development: A programming and influencing package. https://promundoglobal.org/wp-content/uploads/2021/09/GLO-Mens_engagement_ECD-IO-Final-Eng-May21.

Rempel, L. A., Rempel, J. K., Khuc, T. N., & Vui, L. T. (2017). Influence of father–infant relationship on infant development: A father-involvement intervention in Vietnam. *Developmental psychology*, 53(10), 1844–1858. <https://doi.org/10.1037/dev0000390>

World Health Organization. (2015). WHO recommendations on health promotion interventions for maternal and newborn health. <https://www.who.int/publications/i/item/9789241508742>

Collections

Autorski tekstovi